بەناوی خودای بەخشندەو میهرەبان

بەناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق

پشت بە حوکمی بڕگەی (١) لە ماددەی (٥٦)ی یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموارکراوو، لەسەر داوای ژمارەی یاسایی ئەندامان، پەرلەمانی کوردستان ـ عێراق لە دانیشتی ئاسایی ژمارە (٢)ی ڕۆژی ٢٠١٢/٣/١٩ بڕیاری دەرچوواندنی ئەم یاسایەی دا:

یاسای ژمارە (١)ی ساڵی ٢٠١٢
یاسای هەمواری یەکەمی یاسای یەکێتی
مامۆستایانی کوردستان ـ عێراق ژمارە (٤)ی ساڵی ٢٠٠٢

ماددەی یەکەم:

بڕگەی (٧)ی ماددەی یەکەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیَ دێت:

مامۆستا: هەموو مامۆستایان لە قوتابخانە و زانکۆ وپەیمانگا حکومییە تایبەتی و ئەهلییەکان.

ماددەی دووەم:

ماددەی دووەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیَ دێت:

بەپێی ئەم یاسایە یەکێتییەك بە ناوی (یەکێتی مامۆستایانی کوردستان ـ عێراق) دادەمەزرێت، بارەگای سەرەکی لە هەولێری پایتەخت دەبێت و بۆی هەیە لە پارێزگاکان وهەر یەکەیەکی کارگێڕی لق بکاتەوە بە مەرجێك ژمارەی ئەندامانی تێیدا لە (٣٥٠٠) مامۆستا کەمتر نەبێت، لەگەڵ ڕەچاوکردنی تایبەتمەندی مامۆستایانی زانکۆ.

ماددەی سێیەم:

ماددەی پێنجەمی یاساکە هەموار دەکرێت بەم شێوەیەی لیَ دێت:

أ- ئەندامیەتی لە یەکێتی مافێکی ئارەزوومەندانەیە و ئەمانە دەگرێتەوە:

١- هەموو مامۆستایان و وانەبێژانی قوتابخانە و پەیمانگا و زانکۆ حکومییە تایبەتییەکان و ئەهلیەکان.

٢- هەموو مامۆستایان و، سەرپەرشتیاران و ئەندامانی دەستەی فێرکاری و دەرس وتنەوە، کە کارمەندی وەزارەت و دەستە و دامەزراوەکانی پەروەردەیی و فێرکردنن.

٣- خانەنیشانی ئەندام لە دەستەی فێرکاری و دەرس وتنەوە کە دەیانەوێت ببنە ئەندامی یەکێتی بە داواکارییەکی نووسراو.

ب ـ مامۆستایانی بزووتنەوەی ڕزگاریخوازی کوردستان چ ئەوانەی شەهیدبوون و چ ئەوانەی لە ژیاندا ماون دەبنە ئەندامی فەخری.

ماددەی چوارەم:

یەکەم: برگەی (١) لە ماددەی شەشەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لێ دێت:

(دەستەی گشتی و کۆنگرە).

دووەم: بڕگەیەك بۆ ماددەی شەشەم بە زنجیرەی (٦) زیاد دەکرێت و بەم شێوەیەی لێ دێت:

٦- نوێنەری یەکێتی لە قوتابخانە و دامەزراوەکانی پەروەردە و فێرکردن.

ماددەی پێنجەم:

یەکەم: برگەی (أ) لە ماددەی حەوتەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لێ دێت:

أ- دەستەی گشتی لە هەموو ئەو ئەندامانەی یەکێتی پێکدێت کە پابەندن بە بڕگەکانی ئەم یاسایەوە و، بە بەرزترین دەسەڵات تێیدا دادەنرێت و هەموو چوار ساڵ جارێك لە بارەگای یەکێتی بەمەبەستی گرێدانی کۆنگرەی گشتی کۆ دەبێتەوە، لە رێگەی نوێنەرانیانەوە بە رێژەیەك کە ئەنجومەنی تەنفیزی، بۆ هەڵبژاردنی سەرۆکی یەکێتی و ئەندامانی مەکتەبی سکرتاریەت دیاریدەکات کە ژمارەیان دەگاتە ١٥ ئەندامی سەرەکی و ٤ ئەندامی یەدەگ و، نیسابیش بە دوو لەسەر سێی ئەندامان تەواو دەبێت، ئەگەر نیساب تەواو نەبوو هەڵبژاردن دوای تێپەڕینی ١٥ پازدە رۆژ لە کۆبوونەوەی یەکەم ئەنجام دەدرێت، و نیساب بە تەواوبوو دادەنرێت ژمارەی نوێنەرانی ئامادەبوو هەرچەند بێت.

دووەم: بڕگەی (ب) لە ماددەی حەوتەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لێ دێت:

سەرۆکی یەکێتی و ئەندامانی ئەنجومەنی تەنفیزی و مەکتەبی سکرتاریەت وسەرۆك لقەکان دەبنە ئەندامانی کۆنگرە، و ئەنجومەنی تەنفیزیش بۆی هەیە ژمارەیەك لە مامۆستایانی بزووتنەوەی رزگاریخوازی کوردستان و کەسایەتیە پەروەردەییەکانی هەرێم وەك ئەندامی کۆنگرە زیاد بکات و رەزامەندی لەسەر ئەو مەرجانەی بۆ ئەم کارە پێویستن بدات، بە مەرجێك کە لە ١٥ نوێنەر پتر نەبن.

ماددەی شەشەم:

ماددەی هەشتەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لێ دێت:

مەرجە ئەو کەسەی بە سەرۆکی یەکێتی یان ئەندامی مەکتەبی سکرتاریەت یان ئەندامی ئەنجومەنی تەنفیزی و سەرۆکی لق وئەندامی دەستەی لق هەڵدەبژێردرێت لە هاووڵاتیانی هەرێم بێت و ماوەی خزمەتی لە پەروەردەو فێرکردندا لە (٥) ساڵ کەمتر نەبێت.

ماددەی حەوتەم:

ماددەی یازدەهەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیٚ دێت:

أ ـ لێکۆڵینەوە و گفتوگۆ و پێشکەشکردنی پێشنیاری هەمواری یاسای دابینکاری (الضـمان) بە هەموو حاڵەتەکانیەوە.

ب ـ لێکۆڵینەوە و گفتوگۆی یاسای یەکێتی و پێشکەشکردنی پێشنیار بۆ هەموارکردنی.

ج ـ لێکۆڵینەوە و گفتوگۆ کردن لەسەر پەیرەوی ناوخۆی یەکیتی و پەسەندکردنی.

د ـ لێکۆڵینەوە رێکخستنی ئـەرك و فرمـانی لیژنـەکانی کـۆنگرەی گشـتی و پەسـەندکردنی راپۆرتی کارگێری و دارایی.

هـ ـ لێکۆڵینەوە و هەڵسەنگاندنی کارەکانی یەکێتی لە ماوەی نێوان هەر دوو کۆنگرەدا.

و ـ هەڵبژاردنی سەرۆکی یەکێتی و ئەندامانی مەکتەبی سکرتاریەت.

ماددەی هەشتەم:

زنجیرە (٣) لە ماددەی دوازدەهەمی یاساکە هەمواردەکرێت و بەم شێوەیەی لیٚ دێت:

٣- سەرۆك لقەکان.

ماددەی نۆیەم:

ماددەی سێزدەیەمی یاساکە هەمواردەکرێت و بەم شێوەیەی لیٚ دێت:

یەکەم:

أ- مەکتـەبی سـکرتاریەت بـە دەسـتەی گشـتی ئەنجومـەنی تـەنفیزیی یـەکێتی دادەنرێـت، لـەنێو ئەندامانیشدا دوو جێگر هەڵدەبژێرێت و کارەکـان لـە نێـوان ئەندامانیـدا دابـەش دەکـات، سەرۆکی یەکێتی ئامادەی کۆبونەوەکانی مەکتەبی سکرتاریەت دەبێـت و بـە ئامادەبوونیشـی کۆبوونەوە کە بە سەرۆکایەتی ئەو گرێدەدرێت.

ب- لە مەکتەبی سکرتاریەت ڕەچاوی نوێنەرایەتی نەتەوەکانی تورکمان و کلدان سریان ئاشوور دەکرێت.

دووەم: بڕگەی دووەم لە ماددەی سێزدەیەم لادەبرێت.

سێیەم: خاڵی پێنجەمی بڕگەی سێیەمی ماددەکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیٚ دێت:

٥- کـارکردن بـۆ بـەهێزکردنی پەیوەنـدیی لەگـەڵ سـەندیکا و رێکخـراوە پیشـەیی و جەماوەرییەکانی هەرێم و دەرەوەی، بەشێوەیەك کە خزمەت بە بەرژەوەنـدیی گشـتی مامۆستایان و پرۆسەی پەروەردە لە کوردستان ـ عیراقدا بکات.

ماددەی دەیەم:

مادەی چواردەیەمی یاساکە هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیّ دێت:

یەکەم: دەستەکانی لق:

١- نوێنەری لقەکان ئەوانەی کە بۆ ئەندامیەتی کۆنگرەی گشتی هەڵبژێردراون پاش تەواوبوونی کارەکانی کۆنگرە بۆ هەڵبژاردنی دەستەی لق لە نێوان خۆیاندا بۆ یەکە کارگێڕییەکان کۆدەبنەوە کە ژمارەی ئەندامانی لەوە کەمتر نابێت کە لە ماددەی دووەمی ئەم یاسایەدا هاتووە و لە (٩) ئەندامی رەسەن و دوو ئەندامی یەدەگ لە پارێزگاکان و (٧) ئەندامی رەسەن و دوو ئەندامی یەدەگ لە یەکە کارگێڕیەکانی دیکە پێك دێت.

٢- دەستەی لق لە یەکەمین کۆبوونەوەی خۆیدا سەرۆکێك بۆ خۆی و بەرپرسی لیژنەکانی هەڵدەبژێرێت.

دووەم: خالێك بە زنجیرە (٣) بۆ بڕگەی یەکەمی ماددەکە زیاد دەکرێت و بەم شێوەیەی لیّ دێت:

٣- لەو لقانەدا کە نەتەوەکانی تورکمان وکلدان سریان ئاشوور بوونیان هەیە رەچاوی ئەوە دەکرێت کە نوێنەریان هەبێت.

سێیەم: خالێك بۆ بڕگەی دووەم زیاد دەکرێت ودەبێتە خالی (٣) وبەم شێوەیەی لیّ دێت:

٣- دەستەی لق مانگانە جارێك کۆدەبێتەوە و بۆی هەیە هەرکات پێویست بوو کۆبوونەوەی نائاسایی ببەستێت.

ماددەی یازدەیەم:

خالێك بۆ بڕگەی (سێیەم) لە ماددەی پازدەیەم بە زنجیرە (٤) زیاد دەکرێت وبەم شێوەیەی لیّ دێت:

٤- لیژنەی قەزا بە هەماهەنگی لەگەڵ دەستەی لق، لەنێوان دەستەی مامۆستایاندا، نوێنەرێك بۆ یەکێتی لە دامەزراوەکانی پەروەردە و فێرکردن هەڵدەبژێرێت، لە پێناو بەهێزکردنی پەیوەندی نێوان یەکێتی و بنکەکانیدا وگەیاندنی رێنماییەکانی یەکێتی وئاراستەکان پێیان.

ماددەی دوازدەیەم:

یەکەم: خالی (١) لە بڕگەی یەکەم لە ماددەی شازدەیەم هەموار دەکرێت و بەم شێوەیەی لیّ دێت:

١- بڕە پارەیەك کە ئەندامان بە پێی میکانیزمێکی دیاریکراو لەلایەن ئەنجومەنی تەنفیزی دەیدەن، ئەم بڕە پارەیەش بەم شێوەیە دابەش دەکرێت:

أ- ٧٠٪ حەفتا لەسەد بۆ حسابی سندووقی دابینکاری.

ب- ٢٠٪ بیست لەسەد بۆ حسابی لق.

ج- ١٠٪ دە لەسەد بۆ حسابی مەکتەبی سکرتاریەت.

دووەم: بڕگەی دووەم لە ماددەی شازدەیەم هەموار دەكرێت و بەم شێوەیەی لیٚ دێت:

دووەم: كۆنگرەی گشتی چۆنیەتی خەرجكردن لە بڕگەكانی (أ ، ب ، ج)ی یەكەم دیاری دەكات و پێویستە دەستەی كارگێڕی لقەكان پابەند بن بەو ڕێنماییانەی لەم بارەوە دەردەچن، ولیژنە تایبەتەكان (لیژنەی دابینكاری و لیژنەی یارمەتیدانی ئەندامان) بە مەبەستی جێبەكردنی ڕێنماییانە پێكدەهێنرێن.

سێیەم: بڕگەی حەوتەم هەموار دەكرێت و بەم شێوەیەی لیٚ دێت:

حەوتەم: ڕێژەی ١٠٪ دە لەسەدی سەرچاوە داراییەكان كە لە بڕگەی یەكەم (ج) داهاتووە لەلایەن لقەوە بۆ سەر حیسابی مەكتەبی سكرتارییەت دەگوازرێتەوە.

ماددەی سێزدەیەم:

ماددەی بیست و یەكەمی یاسایەكە هەڵدەوەشێتەوە.

ماددەی چواردەیەم:

ماددەی بیست و سێیەمی یاساكە هەموار دەكرێت و بەم شێوەیەی لیٚ دێت:

لەلایەن لقەوە و لە چوار چێوەی سنووری جوگرافی خۆیدا پێناسە بە ئەندامان دەدات، بە مەرجێك نموونەكە یەكگرتوو بێت و لە مەكتەبی سكرتارییەتەوە دەرچوو بێت.

ماددەی پازدەیەم:

لەسەر ئەنجومەنی وەزیران ولایەنە پەیوەندیدارەكانە حوكمەكانی ئەم یاسایە جێبەجیٚ بكەن.

ماددەی شازدەیەم:

ئەم یاسایە لە ڕۆژی بلاوكردنەوەیەوە لە ڕۆژنامی فەرمی (وەقائیعی كوردستان)دا، جێبەجیٚ دەكرێت.

د. ارسلان بایز اسماعیل
سەرۆكی پەرلەمانی كوردستان ـ عێراق

هۆیەكانی دەرچوواندنی ئەم یاسایە

لە پێناوی ڕێكخستنی باشتری كارو چالاكیەكانی یەكێتی مامۆستایانی كوردستان بەرەو هێنانە دی ئامانجە پیشەیی ومرۆیی و پەروەردەیی ودیموكراتیەكانی ئەم یاسایە دەرچوێندرا.

تێبینی: ئەم یاسایە بەبڕیاری ژمارە (٩)ی ساڵی ٢٠١٢ لەلایەن سەرۆكی هەرێمی كوردستانەوە دەرچوێنرا.